

Петар Милорадовић

ОПРЕЗНА ПИТАЊА

АГНЕС

Одједном све што је проговорило
заротирало је смислом,
кроз шуме,
кроз крагује и друге птице.

Покажи ми се, јављам се,
између осталих.

Знао сам ноге морају проћи
тамно блато сланих њива –
дотакни тамарис рећи ћу ти: со.

Ишчекивао сам мало откриће,
отворио сам писмо и прочитао:
За предах између концерата – Агнес.

Марио за снегом музике,
дозивањем јагњета у пољу
и речима мајке-бабе.

Размишљао сам о мртвој земљи,
коме ли ће глодати кости?
Која ће нас сунца грејати?

Које су цеви фруле?
Како потрчати и полетети у песму?
Чије откриће су крила?
Да ли ће прецветати кринке?
Хоћу ли моћи да Ти препознам лица?

БАШТА

Како неког могу да растргну срне;
зашто те је пољубило црно јагње;
колико је заиста велики царић –
све то дознао сам у башти.

И још:
видео сам дубоке трагове, наивне призоре
и чуо слаб ветар,
вечерње нијансе цвркута.

Одговори, исковане потковице,
споро достигнути облици лире,
отворене утробе, материце,
споменули су се ту, за столом, у рајевима биља.

Заменили смо бледу мушему,
мапу нашег живота,
окрзнуту сваке године на рубовима –
повукле су се све слике негде.

(Ко нам је за промену поклонио мандалу,
источњачки штампан космос,
срдачно му захваљујем.)

Паковао сам једноставан алат,
срп окретао лево, десно –
питања и даље имао у рукама,
одговор за себе записивао:

Лукавост смрти објављује се преко наивних њушкица;
љубав је увек песма на висини
и лет је у крилу веће птице.
Колико гласова можемо чути?

РОТКО

Давно скочио сам са брода
 у отворено море
 језик планине
 ушао сам у ту слику
 оно што си и Ти прочитао
 интуицијом докучио горко
 семе обичне кајсије
 црвени пламен
 и ружу
 линију пучине
 недокучив почетак неба
 ко је ухапшен у апстрактном
 прешао границу боја
 осетио близину другог
 Шта је велико
 а шта огромно
 интимно
 ко Те је додирнуо
 заиграо је у трагедији
 осмехнуо се у капели

ЗЛАТНИ ЛИСТИЋИ

Пулсира ми негде у уху
 изгубљено далеко царство.
 Ту где лежи приказ свете планине,
 камен рубин.

Кренули смо јужно.

На улицама вергл,
 одговор браве на музику кључева,
 искрсавао је и премештао се даље.

Тражио сам број преноћишта.

Сликарске четке шепуриле су се у продавницама,
 везани репови коња у некој процесији.
 Кружна платна добовала су својом празнином.

Хиљаде сунаца светлукло је на стаклу,
да ли су боје свеопште мирисале
и колико је било довољно за промену?

Капнеш ли,
нећу моћи да ти кажем
резултат мешања и сједињења.
Јер превише је, јер огромно је, стварно.

Грчка слова била су црне наочари
кроз које посматраш топлење метала, блесак муња.

Дрвеним даскама различитих димензија и облика
могло се кроз таласе.

И купио сам педесет златних листића
за стрпљиво глачање и сјај слика.
Разумео сам вредност сазнања,
цену ковања.

МОЈ РОЂАК ОМЕР

Свирао је на четири жице света,
тихо посредовао у тоновима
и пажљиво постављао питања.

Седео је на доксатима као на доку
загледан у наше воде,
исто море.

Позвао сам га да приђе
и тако смо се зближили.

Уследили су дани музике и песме,
трептај биљне, зелене радости у небу и плаветнилу.
То је био наш раст, готово Дунав.

Притоке са свих ширина у целом сливу,
чиста химна.

Само је епски био рат.

Изрешетале су нас тачке све –
некоме путоказе, другима забране.

Али постоје и друга зрна,
далеки пол и дубина.
И ми смо ситно семе.

Множе се и слажу нови гласови.
Одјекује трезор.

ГРЛИЦА

Затекао сам те у врту
док си управљао баштенским колицима,
вибрације и одјекивање земље
преносио у говор.
Погледао сам и помислио:
Ко је умесио тесто
и шта ти је рекла хлебна птица
коју си донео у шакама?
Очи су јој од биберовог зрна,
горчина и љутина у сузама.

Шта је записано,
да ли се поредак ствари руши?

Упућујеш оштрице,
опрезна питања:
„Шта би о казнама
рекао Петар?”

Пчеле брује у липама,
олакшава нас зеленило
и мириси подижу са тла.

Одлажемо исте цемпере од вуне,
пратимо црне овце,
искуства понављамо,
једнако удаљени, паралелни –
траје разговор –
звучни сан оморике
и отворених ружа.

Јутарњи хладни чај.
Бележим минут ветра у крошњама,
грлице лет,
хук и сажетак свих поука у писму
као пред храмом
и мрвом.
Тешко је изговорити
све што надолази у грло.

СТАБЛА

Гледамо имена урезана у стабла
њихов пут горе у светло.
Црна су и следећи пут отићи ће више.

Не можемо досегнути значења туге
у другим срцима прободеним стрелама –
уписао се имењак, доцртао је познаник,
пријатељица је оставила иницијале.

Не разумем режање тог таборишта,
оштрину ножева, тупост секира, ожиљке од ланца,
гласове који трају.

Бавимо се својим односима,
одшкринули смо недоступно:
Прочитао сам те,
а кога си ти препознала,
наслућивао сам.

Раж потапа лето,
доживео сам шумску кишу.
Преслишавамо се, бирамо речи.
Бујицу разумемо, обилност коју може дати.

Отворен перорез носио сам у цепу,
изрезао намотаје папира, празно гнездо оса.
Реалност о којој говорим напустила ме је.

АМИШ

Срео сам те на уској стази
 гураш тешки старински бицикл
 црн у равници
 мислио сам да си ти једини амиш
 Котрљаш се кисеоником
 точак ти је и у телу
 затежеш ланац
 руководиш сопственом запрегом
 принципом у себи
 зупчаницима
 модерних времена
 пред крај свих крајева
 и вајања
 ти који радиш са земљом
 у кадру
 шешир ти је на глави
 украс лептир на рамену
 на троделном оделу
 додирујеш својим копљима континент
 гледаш у камеру
 то ти је служба
 и хлеб и кора
 знаш којим путем треба ићи
 на раскрсници
 тумачиш значење дана
 рачун
 камен на прстену
 пришао си прсту који те позива
 сваком знаш име
 и терет који носи читаш

OPUS DEI

Видео сам лампу већу од себе
 усмерену ка другима.

Када си се огласио
 продубио ми се дах.
 Ко се обратио мени
 прочитао је заповести
 и одлетео.

Прошао сам кроз слике,
велика тамна стакла
и кораком назад
вратио се себи.

Служење је било у току.
Убрзале су се машине.
Ушао сам у руменило.
Загрмели су зупчаници,
пребројавали и покретали
наше односе,
поцрнела средишта
осовине, орбите,
механику краљевина и круна,
кристалних звезда.
Да ли си ми казао:
Читајмо док и овде не стигне мрак?

Сви смо платна,
прозори, окна.

СВЕДОК

Дивио си се просјаку и бескућнику
ходао и отискивао гласове у хлебу
угласто писмо, дубоко знање, писмоношино око.

Помирио природу мача и клупко мачке
у пресеку;
топлину јагњета.

Миловао си хиљаде клопки
а дао си ми време,
у самоћи грам грома да прочитам.

Освртао сам се и распитивао –
није било одговора, унутрашњих гласова,
где стојим, нисам знао.

Позвао си ме да гледамо заједно смирај,
најдаље одсјаје на води –
без поверења у мене јеси ћутао.

Извесна мудрост
преобратила се и зашла из дана –
хоће ли се појавити другде?

Имаш фењер
у којем носиш дрхтави пламен,
служиш и осветљаваш вечеру.

Предстоји ти велики ход, кажеш –
купи мрвице,
ако не знаш другачије.

Узимам колико могу
сведок си,
дар не умем да примим и носим.

МАЛА СЛОВА

Населили смо се у плавим прозорима,
гледамо границе ка води,
таласима, чесми и малом језеру.

Штите нас слике,
колоне лептира које држе ивице собе,
потези собосликара.

Где нам је кућа
не можемо увек знати.

Ушли смо у вртлог –
ко ће му рећи стани?

Када пребројимо бели бисерак
имаћемо и бели облак,
сову, прву птицу.

Знамо ко смо,
допустили смо заблуде,
погрешне потезе,
достојно развезали о свему.

Тамо где нас не очекују
значајно је оно о чему говоримо.

Рукопис нам је такав,
чист вез, спор рад:

пишемо мала слова,
велика имена.

ВИСОРАВАН ОРЛА

Сваке године одлазио си на планину
и о томе усмено сведочио.
Био си у златном сату
и кретање боја описивао.

Знали смо лавину да ћеш чути,
стрми поток преко камена.

Зелену књигу искуства
свеле нијансе траве, лишћа,
само си окретао
и покушао да њене тајне шириш.

Некад си нацртао кулу
са отвореним часовником,
вртлогом на звонику
објаснио време.

Према ономе шта су ти говорили
упућивао си свако лице
загледан у огледало у бунару.
Све си видео.

Детаљно зарезима цируса
распиривао си песму,
у облачиће записао имена
и делове дијалога
које нисмо чули.

Потом су се и они развејали
и остали твоји и онога
с ким си разговарао и ћутао.

ПОДВИГ

Подвиг је дубок жар
 након виског пламена
 орлових планина
 широке реке одраза
 То је велика нада
 растућа оштрица
 брза звезда
 неоткривена комета
 Краљевић
 То је брат брату Бог
 Свој на свету свом
 Наивна слика јаких осећања
 чистина
 гуске и језера
 шеширџија
 Сува жута ружа
 коприва
 viseћи мост
 музика гором
 високи грм
 котрљајући оријентир
 дебло за сплав
 за таму долом
 физика руком писаних писама
 чиновни соларног кретања

Уздрхтао сам од једноставног и
 иног:

А твој поштовалац пише:

Све речи су подвиг.